

Datum

26 juni 2023

Onderwerp

Inbreng VNG voor CD Uitgangspuntenbrief BIS '25-'28 29 juni

Geachte dames en heren,

Op donderdag 29 juni debatteert u met staatssecretaris Uslu over de Uitgangspuntenbrief culturele basisinfrastructuur 2025-2028 (BIS). De VNG vraagt uw aandacht voor het volgende:

1. Uitgangspuntenbrief: eens met uitgangspunten maar kanttekening bij Fair Practice Code.
2. Vereenvoudigd proces gunstig voor de sector
3. VNG is bereid tot vervolg van programma cultuureducatie
4. Geen verhoging btw op cultuur

1. Uitgangspuntenbrief en Fair Practice Code

De VNG kan zich vinden in de uitgangspunten maar we plaatsen kanttekeningen bij de implementatie van de 3 culturele gedragscodes, in het bijzonder Fair Practice Code.

Het kabinet wil fair practice/fair pay per 1 januari 2025 verplichten in de BIS, alsook tariefafspraken. Daarin wil ze samen optrekken met de medeoverheden, omdat zij de BIS co financieren. Dit is voor gemeenten een uitdaging. Er is brede overeenstemming dat we met deze code een einde willen maken aan de structurele onderbetaling in de culturele sector.

Tegelijk begrijpt iedereen dat dit uit de lengte of uit de breedte moet komen. Zonder een navenante verhoging van de gemeentelijke budgetten en subsidiebedragen betekent dit simpelweg minder cultuur voor hetzelfde geld. De staatssecretaris is warm voorstander van de fair practice code en heeft haar begroting met 30 miljoen jaarlijks opgehoogd om er aan te kunnen voldoen. Dat is zeer te prijzen.

De langjarige financiële situatie van gemeenten laat dergelijke structurele impulsen echter niet toe. De Voorjaarsnota biedt gemeenten en provincies een onzeker vooruitzicht, het effect hiervan is ook in beeld bij de Taskforce Creatieve en culturele sector (brief 7 juni 2023 m.b.t. Kamerdebat over de voorjaarsnota).

Het zou de staatssecretaris dan ook sieren als zij bij haar herhaalde oproep aan gemeenten en provincies om aan de code te voldoen, ons daartoe ook financieel in staat zou stellen. Het is daarbij voor u relevant de verhoudingen voor ogen te houden: het Rijk spendeert jaarlijks om en nabij 1 miljard aan cultuur, gemeenten circa 2 miljard. Als de staatssecretaris voor zichzelf 34 miljoen nodig acht, zou dat voor gemeenten dus gemeenten 68 miljoen betekenen. Zonder een dergelijke verhoging betekent fair pay simpelweg minder cultuur. We roepen u op de staatssecretaris hierop te bevragen en om te verkennen of er voldoende ruimte is gemeenten en provincies te faciliteren hun deel van fair practice/fair pay uit te voeren.

2. Vereenvoudigd proces gunstig voor de sector

De VNG is van mening dat het opereren als één overheid niet alleen eenduidiger en eenvoudiger is – in termen van aanvragen, monitoren, verantwoorden – richting de culturele sector, maar vooral ook van meerwaarde is voor onze inwoners.

Dat vergt dat we als stelselpartners (VNG, IPO en OCW) met elkaar dienen te zoeken naar een zinvolle samenhang in een subsidiestelsel waarin we als één overheid idealiter vanuit één beleid werken. Ons pleidooi is dat voor 2025-2028 zoveel mogelijk op deze manier aan te pakken, óók als het gaat om de voortzetting en mogelijk verbreding van de cultuurregio's. Wij roepen u op de staatssecretaris te bevragen op borging van inspanningen en ontwikkelingen uit de regio via de rijkscultuurfondsen en stemmen graag daarover af.

3. VNG is bereid tot vervolg van programma cultuureducatie

De VNG is bereid te komen tot een vervolg op de huidige samenwerking en matchingsregeling tussen rijk en gemeenten over de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Dankzij de regeling CmK is namelijk al veel opgebouwd om op lokaal niveau de kennismaking met cultuur in onderwijs en vrije tijd voor kinderen te organiseren en verder te ontwikkelen. Gemeenten melden ons dat zij voor de periode 2025-2028 een vervolg van de regeling CmK als optie zien, mits daar tijdig, dat wil zeggen uiterlijk dit najaar, bericht van de staatssecretaris over volgt. Met name als ook een hoger bedrag per inwoner, vanwege het uitgangspunt van fair pay, extra middelen nodig zijn om te kunnen matchen.

4. Geen verhoging btw op cultuur

Gemeenten zijn geen voorstander van een verhoging van btw op cultuur. Wij kunnen ons goed vinden in de oproep van Kunsten '92 aan u (5 mei 2023): *Btw op cultuur verhogen: verkeerde maatregel op een verkeerd moment*. Zo'n verhoging zal voor de culturele sector erg ongunstig uitvallen gezien de combinatie met andere financiële uitdagingen, zoals de herziening van de arbeidsmarkt en de invoering van de fair practice code.